

*Гречихіна Наталія Віталіївна, магістрант;
Русскін Володимир Михайлович, к.т.н., доцент
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради, м. Харків*

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМ

Відомо, що використання штучного інтелекту за останні роки зробило переворот у багатьох, в минулому консервативних, областях нашого життя. Одним з напрямків застосування систем штучного інтелекту в освіті є розробка і використання експертних систем. Саме тому особливої актуальності для викладачів закладів вищої освіти набувають програми для створення комп'ютерних тестів - тестові оболонки.

У зв'язку з цим актуальною є задача оцінки результатів тестування як методу об'єктивної оцінки знань.

Одним з переваг тестування є високий формалізм цього методу, а, отже, можливість його автоматизації з метою зниження трудомісткості і підвищення якості оцінювання знань.

Контроль знань студентів може бути здійснений з використанням різних методів формування оцінки.

У роботі розглянуто процес розробки експертної системи оцінки знань студентів з дисципліни «Методи обчислень», яка забезпечує:

- можливість проведення поточного та сесійного контролю знань у формі тестування;
- комплексну оцінку знань з предмета;
- моніторинг процесу тестування;
- всебічний аналіз результатів тестування.

Контроль знань може проводитися в різних режимах як для групи студентів, так і індивідуально. В процесі тестування екзаменованих надається можливість самому вибрати порядок і рівень складності тестових запитань. Первинні результати відображаються в робочому вікні по завершенню сеансу тестування, звіти про сеансах зберігаються в системі і можуть бути використані в подальшому як для оцінки підготовки окремого студента, так і для зміни швидкості і

складності подачі матеріалу і формування наступних сеансів атестації студента тому ж сценарію.

Експертні системи тестування не визначають знання студента, а визначають ступінь засвоєння матеріалу, ступінь відповідності необхідному стандарту, як би ставлять діагноз, показуючи вади і прогалини з обґрунтуванням і пропонують шляхи їх усунення.

Методологія створення тестів вимагає розробки чіткої структури курсу, виділення основних понять, визначення термінів. Тому, спочатку повинні бути підготовлені таблиці понять і тез, що перевіряються в тестах і структурованих за темами і розділами робочої програми навчальної дисципліни.

Це стимулює аспект в роботі викладача, який зобов'язує його до максимально можливої формалізації та документування навчального матеріалу.

Таким чином, система комп'ютерного тестування - це універсальний інструмент для визначення ступеня засвоєння матеріалу студентами на всіх рівнях освітнього процесу. Але важливо пам'ятати, що тестування в електронному вигляді не виключає і не замінює інші форми контролю якості знань студентів, а є своєрідним вхідним контролем підготовки наказом Міністерства освіти України до традиційних форм контролю.

Позитивними моментами використання комп'ютерного тестування для студентів є: привчання студента до регулярного самоконтролю власних досягнень, використання тесту в якості навчальної системи (для відпрацювання окремих тем, типів завдань, підготовки до заліків і т.д.), освоєння комп'ютера як інструменту навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Аксенов М.В. Технология разработки экспертно-обучающих систем, ориентированных на обучение точным дисциплинам: дисс. канд. техн. наук / М.В.Аксенов. – М., 2004. – С. 24-33
2. Информационные и коммуникационные технологии в образовании: монография / под. редакцией: Бадарча, Дендева – М.: ИИТО ЮНЕСКО, 2013. – С. 70-85, 273-316.
3. Киселев Г. М., Бочкова Р. В. Информационные технологии в педагогическом образовании: учеб. пособие. М.: Дашков и К, 2012. – С.28-42, 72-95.

4. Мелешко І. Сучасні методи оцінювання знань, комп'ютерне тестування / І. Мелешко [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1021>.

*Кільченко Алла Віленівна,
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
Національної академії педагогічних наук України, м. Київ*

БІБЛІОМЕТРИЧНІ ТА НАУКОМЕТРИЧНІ СИСТЕМИ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Щоб відповідати сучасним викликам сьогодення, науковим установам і вишам необхідно спиратися на актуальні інноваційні дослідження, враховувати передовий досвід накопичених досягнень, і на цій основі робити прогнози, визначати тенденції та перспективи розвитку освітньої галузі.

Бібліометричні та наукометричні системи є інструментом моніторингу й аналізу наукової інформації та підтримки наукових досліджень. Засновником бібліометрії та наукометрії вважають зарубіжного вченого Ю. Гарфілда, який у 1963 р. створив «Покажчик наукового цитування» (SCI, ScienceCitationIndex).

В роботі [3] колективом авторів надається визначення таких термінів як: **наукометричні бази даних** (БД) – (бібліографічні та реферативні БД, що є інструментом для відстеження цитованості наукових публікацій), **основні наукометричні** показники (індекс цитування, індекс гірша, імпакт-фактор). Поняття «**бібліометрія**» визначено в колективній роботі [2, с. 16]: «...науковий напрям, заснований на методах кількісного аналізу бібліографічних характеристик документів, що дають основу для їх якісної оцінки».

Найбільш популярними в застосуванні міжнародними наукометричними БД є: Scopus, Web of Science (WoS), Google Scholar, Webometrics Ranking of World Universities, Journal Citation Reports, Scimago Journal & Country Rank (SJR), Російський індекс наукового цитування (РІНЦ) та ін. Метою цих БД є відстеження цитованості та рейтингів як окремих учених, так і наукових організацій, визначення імпакт-фактору наукових видань, а також їх впливу на освітню галузь.

Серед вітчизняних наукометричних та реферативних БД можна вирізнити такі: